

2020 xx**Motion av Clara Lindblom och Robert Mjörnberg (båda V) om arbetskläder inom äldreomsorgen**

Spridningen av Covid-19 inom äldreomsorgen har belyst vikten av att basala hygienrutiner upprätthålls inom alla delar av äldreomsorgen – oavsett om det råder en global pandemi eller inte. I det sammanhanget är möjlighet till kompetensutveckling och handledning av medicinskt utbildad personal för medarbetarna avgörande, liksom chefernas förutsättning att utöva ett närvarande ledarskap och upprätthålla fungerande rutiner genom stabilitet i personalstyrkan.

En bärande del av fungerande basala hygienrutiner inom äldreomsorgen är korrekt användning av arbetskläder. I november 2018 trädde en ny föreskrift i kraft från Arbetsmiljöverket som kompletterar och tydliggör de redan gällande föreskrifterna från Socialstyrelsen, de basala hygienföreskrifterna som gäller från 2016 (SOSFS 2015:10). Den nya föreskriften innebär att arbetskläder hamnar under Arbetsmiljölagen och tydliggör att det är arbetsgivarens lagstadgade ansvar att stå för, bekosta och tvätta arbetskläder inom särskilda boenden, hemtjänst, LSS-boende och hälso- och sjukvård. Arbetskläderna ska bestå av en över- och underdel, kunna tvättas i 60 grader, bytas varje dag, hållas åtskilda från privata kläder och endast användas på arbetet.

Samtidigt har vi under den pågående pandemin nåtts av oroväckande uppgifter om att hanteringen av arbetskläder inom äldreomsorgen i vissa fall har brutit. Det har framkommit att vissa hemtjänstutförare tolkar kraven på arbetskläder som att det räcker med enbart kortärmad t-shirt, medan underdelen som används är privat. Mycket tyder även på att vissa arbetsgivare medger att medarbetarna påbörjar arbetspasset utan att besöka hemtjänstlokalen, vilket är en indikation på att föreskrifterna om arbetskläder inte tillämpas korrekt samt en nyckelhantering som inte är säker och strider mot stadens riktlinjer.

Under den förra mandatperioden var Vänsterpartiet drivande för att skärpa kraven på privata utförare inom hemtjänsten och anta uppdragsbeskrivningar som innebär att motsvarande krav ställs på den kommunala hemtjänsten. Vi införde

bland annat krav på kollektivavtalsenliga villkor och tjänstepension, liksom arbetskläder, duschmöjlighet och omklädningsrum för samtliga anställda inom privat hemtjänst.

Trots att kraven om arbetskläder enbart innebar att Socialstyrelsens basala hygienrutiner skulle följas av även privata hemtjänstutförare, stötte förslagen på motstånd från den dåvarande oppositionen. Kristdemokraternas dåvarande gruppleddare Erik Slottner uttryckte enligt protokollet från kommunfullmäktigedebatten den 5 september 2016 om utvecklingsarbetet i hemtjänsten att kravet på omklädningsrum var onödig detaljstyrning, medan Liberalernas representant i äldrenämnden Ann-Katrin Åslund gick ännu längre och tyckte att detsamma gällde krav på arbetskläder överhuvudtaget. Vi utgår att båda dessa politiker, liksom deras övriga borgerliga kollegor, ändrat ståndpunkt sedan dess.

Krisen visar istället att stadens uppföljning av efterföljandet av de basala hygienrutinerna och hanteringen av arbetskläder inom hemtjänsten måste skärpas. Det finns inte heller någonting som hindrar kommuner att gå längre än vad föreskrifterna medger. Vänsterpartiet har tidigare förslagit att arbetsgivaren ska bekosta arbetsskor till anställda inom äldreomsorgen, liksom att definitionen av arbetskläder även ska omfatta ytterkläder för anställda inom till exempel hemtjänsten som i sitt arbete rör sig mellan olika arbetsställen. Mot bakgrund av den rådande situationen borde fler partier ansluta sig till de förslagen.

Vi föreslår därför att kommunfullmäktige beslutar att ge kommunstyrelsen följande uppdrag att i samråd med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna:

1. Stärka uppföljningen av efterlevnaden av de basala hygienrutinerna inklusive hanteringen av arbetskläder.
2. Utreda möjligheten att införa krav på arbetsskor för personal inom hela äldreomsorgen, liksom ytterkläder för anställda som rör sig mellan olika arbetsställen.

Stockholm den 11 juni 2020

Clara Lindblom och Robert Mjörnberg (båda V)